

Gledališka kritika

Povprečne ženske za nadpovprečne igralke

Elaine Murphy: Ljubi moj, režija Andrej Jus,
SLG Celje, Mali oder, premiera 15. septembra

Petra Vidali

Ljubi moj (izvirno Little Gem) je debitantska drama irske dramatičarke Elaine Murphy. Z njo je leta 2008 osvojila menda vse nagrade, ki jih je na Irskem mogoče dobiti, hkrati pa je do neskončnosti polnila gledališke dvorane.

Ko rečemo sodobna irska drama, pomislimo na tudi na slovenskih odrih precej znana Conorja McPhersona in Martina McDonagha. No, to ni ravno to. Tudi Murphyjeva ima like iz socialno ne prestižnega okolja (četudi urbanega in četudi ne prav socialnega dna), ima humor (žanrsko se Ljubi moj definira kot komična drama) in toplino, nima pa zatemnitev, zamikov, zamolkov, na katere prežimo v tekstih, ki jih združujemo pod označevalcem sodobna irska dramatika.

V drami Ljubi moj se tri na začetku precej razsute ženske treh generacij - babica, njena hčerka in njena noseča vnukinja - vzpostavljajo skozi odnos do moških (partnerjev in skozi medsebojna razmerja) in skozi medsebojna razmerja. Med obojim je kavzalna logika, odnosi z moškimi okupirajo in pogojujejo njihova bistva, v bistvu šele spremenjena razmerja z drugim spolom (vrtiljak izgub in dobitkov) ponovno vzpostavijo tudi žensko zaveznitvo. To seveda ni take vrste drama, da bi problematizirala delitev vloge ("preproste ženske" pač ne razmišljajo kot prvakinja študij spolov), zato pa vsaj precej duhovito popiše ženske strahove, obsesije in (tudi spolne) želje.

Odlično je te iskrivosti prevedla Tina Mahkota, odlično je razmerja na odru vzpostavila režija Andreja Jusa, predvsem pa so like odlično oživile vse tri igralko - Anica Kumer kot babica, Barbara Medvešček kot hčerka in Liza Marija Grašič kot vnukinja. Vsaka s svojim letom primernim besednjakom in za svojo generacijo značilnimi igralskimi prijemi sijajno korespondira s sporočilom lika in z drugima igralkama.

Uro in tri četrt (s pavzo vred) nas držijo povsem prisotne in prijetno razpoložene. Dramatičarka sama je razporedila monologe tako, da se zgodba atraktivno sestavlja pred nami, uprizoritvena ekipa pa je dobro tempirala tudi dramatične vrhunce vsake od treh zgodb in igralk posebej in vse skupaj. Brez pretiravanj, brez patosa, a tudi brez mrtvega teka teče in se izteče uprizoritev.

Popisi izvirne postavitve izpostavljajo, da je največ simpatij požela babica Roza. Babica "ni samo najbolj preizkušena med njimi, marveč je tudi najbolj duhovita, najbolj stvarna, najbolj sposobna empatije, najbolj radovedna - skratka izjemni ženski lik, ki zahteva izjemno igralko, a tudi omogoča izjemno igralsko kreacijo," je v gledališkem listu zapisala Katja Mihurko Poniž. Drži tudi na celjskem odru. Lizo Marijo Grašič smo pričakovali in dobili v visoki in še vedno rastoči formi, Barbaro Medvešček v razživelosti in prerojenosti, ki traja vsaj od Učenih žensk dalje, ampak na začetku osmega desetletja življenja igrati tako od začetka do konca zbrano, brez kančka "šmire", radoživo in simpatično kot Anica Kumer, no, to pa je poseben presežek.

Sploh ne dvomimo, da bo tudi slovenski Ljubi moj še dolgo na repertoarju.

*Predstava, ki bo dolgo
polnila dvorano*

Barbara Medvešček (levo), Anica Kumer in Liza Marija Grašič

Foto: Uroš **HOČEVAR/SLG** Celje